

YİNE TEK BAŞIMIZA KALDIK...

Türkiye olarak krizlerle yaşamaya alıştık artık. Ekonomik kriz, deontoloji krizi ve şimdi de önümüzdeki savaş krizi...Artık yarını bile zor hayal eder olduk. 11 Eylül ile birlikte artık hiç bir şey eskisi gibi olmayacak.

Eczacılık mesleği de dışarda hiç yara almayan bir sektör olarak görülse de içimiz yangın yerine dönmüş durumda. Adaletsizlik toplumun her yerine inmişken eczacılıkta da olmaması düşünülemez. Eczacılık da krizlerden nasibini alan belkide en fazla alan mesleklerden biri. Devletin ekonomik olarak zor dönemler yaşadığı, her yıl yeni hatta ayda bir çıkarılan düzenlemeler ve paketler ile koalisyon hükümetleri ve IMF'den aldığı krediler ile memurunun maaşını ödeyen bir devlet ile iş yapan, ticaret yapan ya da yapmaya çalışan bir meslek grubuyuz. **Mesleki haklar düzelmeden, yaşam standartları düzelmeden AB'ye uyum yasaları ile elimizi kolumuzu AB'ye uyum diye kelepçelediler.**

Gelecek için umutsuz bir ruh halinde bulunduğumuz şu günlerde AB'ye girmek her şeyi düzeltmeyecek. "Ben yaptım, oldu" politikaları, herkesin kendine göre yön verdiği uyum yasaları ile bilemeden, öğrenmeden, tartışmadan uymak zorunda kalacağımız programlar bizleri gelecek için daha da umutsuz hale getiriyor. AB ne istemiyorsa, sistem katı kuralları ile onları yok etmeye başlıyor; eczane sayısında homojenizasyon (Acıdır ki Sağlık Bakanı da Türkiye'de 21.210 eczane varken bu sayının 8.000'e inmesinden bahsetmiştir.), biyoeşdeğerlilik, patent koruması gibi yerli ilaç sanayimizi uzun vadede yok edecek sistemler, senaryolar artık uygulanıyor. Peki bu durumda BİZ ne olacağız? ECZACILIK mesleği ne olacak? İşte bunu bilebilen yok....

Bu anlamda gümbür gümbür mü yoksa istemeye istemeye mi gideceğimiz AB'ye uyum için yürütülen çalışmalardan örnekler ve özetler vermeye çalışacağım.

AVRUPA BİRLİĞİ İLE MEVZUAT UYUMU BOYUTUNDA TÜRKİYE'DE SAĞLIK İLE İLGİLİ FAALİYETLER VE ULUSAL PROGRAM

1 - ULUSAL PROGRAMIN SAĞLIK BOYUTU

Ulusal Programda yer alan sağlık konuları, Türk Sağlık Mevzuatının Avrupa Birliği sağlık mevzuatına uyumlaştırılmasında bir yol haritası niteliğindedir.

Ulusal Program'da belirtilen konu başlıkları içinde sağlık konuları şu şekildedir;

1 - Malların serbest dolaşımı; Sağlık Bakanlığı'nın doğrudan sorumluluğunda olan; tıbbi ürünler, kozmetikler, gıda ürünleri, tıbbi cihazlar, vücuda

yerleştirilebilir aktif tıbbi cihazlar, in-vitro tıbbi tanı cihazları, psikotrop maddeler ve oyuncaklarla ilgili mevzuatta tam uyum öngörülmektedir.

Ayrıca, bu alanlarda laboratuvar, belgelendirme ve muayene hizmetlerini yürütecek kuruluşlara ihtiyaç vardır.

Bu kuruluşların belirlenen ulusal ve uluslararası standartlara göre faaliyette bulunmalarını ve bu suretle ürün/hizmet, sistem, personel ve laboratuvar belgelerinin, ulusal ve uluslararası alanda kabulünü temin etmek için, akreditasyon sistemi ile, tüketicinin sağlık ve güvenliğini korumak için etkin bir piyasa gözetiminin oluşturulması Program'da öngörülmektedir.



2- Kişilerin Serbest Dolaşımı; Sağlık mesleklerinden öncelikle beş meslek grubunun (doktorlar, diş hekimleri, ebeler, hemşireler ve eczacılar) eğitimleri ve serbest dolaşımlarıyla ilgili yeni düzenlemelerin oluşturulması gerekmektedir. Bu çerçevede; Türkiye'de altı yıl ve 550 saat teorik ve pratik eğitimi kapsayan genel tıp eğitimi, AB düzenlemeleriyle karşılaştırıldığında herhangi bir uyumsuzluk göstermemektedir. Ancak, Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nde belirtilen uzmanlık sürelerinden birkaçının,

AB düzenlemelerine göre yeniden belirlenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, ülkemizde eczacılık eğitiminin 4 yıldan 5 yıla çıkarılması gerekmektedir. Ebelik ve hemşirelik eğitiminin ise 10 yıllık temel eğitimden sonra 3 yıllık ve en az 4600 saatlik teorik ve pratik eğitimi kapsmalıdır. Dış Hekimliği uzmanlık alanlarının da AB mevzuatı ile uyumlaştırılması gerekmektedir. Ayrıca AB düzenlemelerinde öngörülen danışma kurullarının ülkemizde de oluşturulması öngörülmektedir.

3 - İstatistik; Kurumlar arası işbirliği ilkelerinin tanımlanması, AB müktesebatının uygulanması için, ilgili kuruluşlar tarafından önerilen *"Ulusal Sağlık İstatistikleri"* ile ilgili sistemin oluşturulması için alt yapının tamamlanması gerekmektedir.

4- Sosyal Politikalar ve İstihdam; Kamu sağlığı alanında kişilerin fiziksel, zihinsel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik içinde olmalarının sağlanması, yaşam kalitesinin artırılması ve sürecinin yükseltilerek sağlığın geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu alanda bulaşıcı hastalıkların epidemiyolojik sürveyans için oluşturulan AB network'una katılım; çalışanların iş yerlerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik maddelere maruz kalmalarının engellenmesi; tütün ve tütün ürünlerinde her türlü reklam ve sponsorluğun yasaklanarak, sigara paketlerinin etiketlenmesi ve sigaradaki katran ve nikotin oranlarının ayarlanmasında AB standartlarının göz önüne alınması çalışmalarına ek olarak; AIDS, diğer bulaşıcı hastalıklar, kanser, sağlığın izlenmesi ve sağlığın geliştirilmesi gibi konularda mevcut AB programlarına katılım öngörülmektedir.

5 - Çevre; Hava kalitesi, atık yönetimi, su kalitesi, endüstriyel kirliliğin kontrolü ve risk yönetimi, kimyasal ve genetik olarak değiştirilmiş organizmalar, makina ve araçların sebep olduğu gürültü, nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma, iklim değişikliği, toplumsal koruma, politika ve uluslararası işbirliği içinde gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

6 - Tüketicinin Korunması ve Sağlık; Bir bilimsel daimi komite ile gıda ürünleri, kozmetik ürünler, tüketicinin kullanımına sunulan gıda dış ürünler, tıbbi ürünler, tıbbi cihazlar, toksikoloji, ekotoksikoloji ve çevre konularında bilimsel komitelerin kurulması öngörülmektedir. Ayrıca, olduğundan farklı görünen ve tüketicinin sağlık ve güvenliği için tehlikeli olan ürünlerin piyasaya arzının engellenmesi de hedeflenmektedir.

7 - Uluslar arası Gümrük İşbirliği; Doku tipliyici ayırıcıların, insan kaynaklı terapötik maddelerin ve kan gruplandırma ayırıcılarının değişimine ilişkin Avrupa Konseyi'nin anlaşma, protokol ve ek protokollerine taraf olunması hedeflenmektedir.

ECZACILAR İÇİN UYGULANACAK OLAN DİREKTİFLER

85/432/EEC sayılı direktif, Üye ülkelerdeki eczacılık eğitimi ile ilgili bilgiler vermektedir. Üye ülkelerdeki eczacılık eğitimi aşağıdaki minimum koşullara tabi olacaktır. Bunlar;

a) İlaçlar ve ilaçların üretiminde kullanılan maddelerle ilgili yeterli bilgi,

b) Farmasötik teknolojisi ve tıbbi ürünlerin fiziksel, kimyasal, biyolojik ve mikrobiyolojik test edilmesi ile ilgili yeterli bilgi

c) Tıbbi ürünlerin metabolizması ve etkileri ve toksik maddelerin aksiyonu ve tıbbi ürünlerin kullanımı ile ilgili yeterli bilgi,

d) İlaçlarla ilgili bilimsel verilerin değerlendirilmesi ve bu verilere dayalı enformasyon sağlamakla ilgili yeterli bilgi

e) Eczacılık konusuyla ilgili yasal ve diğer gerekliliklerle ilgili yeterli bilgiye sahip olunması gerekmektedir.

4 yıllık tam gün teorik ve pratik eğitimi kapsamakta, kamuya açık bir eczanede veya bir hastanede hastanenin eczacılık departmanının gözetimi altında altı aylık hizmet içi eğitim alması gerekmektedir.

Eczacılık Eğitim Müfredatı:

Bitki ve Hayvan Biyolojisi

Fizik

Genel ve İnorganik Kimya

Organik Kimya

Analitik Kimya

Farmasötik Kimya, Tıbbi ürünlerin analizi dahil

Genel ve uygulamalı biyokimya (Medikal)

Anatomi ve fizyoloji, Tıbbi terminoloji

Mikrobiyoloji

Farmakoloji ve farmakoterapi

Farmasötik teknoloji

Toksikoloji

Farmakognozi

Mevzuat ve meslek ahlakı

85/433/EEC sayılı direktifte, Eczacılık alanında belli faaliyetler kapsamında yerleşme hakkının etkin bir biçimde uygulanması amacıyla diplomaların karşılıklı tanınmasına dair bir direktiftir. Bu çerçevede, Türkiye'de Eczacılık eğitimi 4 yıl olarak verilmektedir. Avrupa Birliği'nde ise ek olarak 6 aylık bir staj söz konusudur. Eğitim süresinin denkleştirilmesi gerekmektedir.

Ecz. Ö. Mürsel YALBUZDAĞ
4. Bölge Adana Eczacı Odası
Yayın Kurulu Üyesi

Not: Serbest dolaşım ile ilgili direktifleri diğer sayımızda bulabilirsiniz.

Kaynak : Avrupa Birliği müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı. Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği Yayını, Ankara 2001